

Tekst en fotografie - Julia Voskuil

Nadat de vestingwerken van steden als bescherming waren achterhaald, kregen ze andere functies. In Schoonhoven werden ze vanaf 1827 geleidelijk aan geëgaliseerd en deels met bomen beplant en van wandelpaden voorzien. Wandelen ('flaneren') werd in die tijd een populair onderdeel van stedelijk wonen. In 1874 werd bij wet geregeld dat een deel van de stedelijke wallen als stadspark diende te worden ingericht. Leonard A. Springer (1855-1940) was, naast vader en zoon Zocher, de tuinarchitect die voor tal van stadswallen ontwerpen heeft gemaakt. Zijn ontwerp voor het park op een deel van de voormalige vestingwal en een van de bastions van Schoonhoven werd in 1918 gerealiseerd. Een kleine eeuw later was duidelijk dat aan een flinke opknapping niet viel te ontkomen. De vraag was: hoe om te gaan met de historische waarde van dit Springerbolwerk?

In de geest van...

De locatie bood Springer mogelijkheden zijn ontwerp van de schilderachtige elementen te voorzien waar hij zo van hield. Zo werd de vestinggracht een 'meanderende rivierarm' en creëerde hij vloeiende paden. Bomen en heestergroepen ontwikkelden zich na 1918 tot een dichte begroeiing. Er ontstond een natuurlijke rijkdom aan vogels en planten, maar onderhoud en beheer werden steeds problematischer.

In 2005 gaf de gemeente bureau SB4 opdracht voor een renovatieplan. In een intensieve samenwerking met de gemeente en de Werkgroep Springerpark Schoonhoven, een groep belangstellende en deskundige burgers, is een visie uitgewerkt met drie speerpunten. 1) Herstel van de wandeling zoals die in het ontwerp van Springer was uitgewerkt. 2) Herziening van de relatie park en stad. 3) Vernieuwing van de detaillering. In januari 2007 kregen de burgers van Schoonhoven het definitieve renovatieplan gepresenteerd, gevolgd door de herinrichting vanaf november.

Hoge kwaliteit

In het renovatieplan is uitgegaan van de sfeer die Springer voor ogen stond, gecombineerd met eigentijdse bruikbaarheid en praktisch onderhoud. Het ontwerp voorzag in twee hoofdingangen, bij de Oude Haven en bij de Wal. Beide zijn vernieuwd en geaccentueerd. Het aanbrengen van een gemetselde trap als beëindiging van één van de straten vanuit de stad, is fraai maar ook functioneel vanwege de fietswerende werking. Met een muurtje is de begrenzing van het park geaccentueerd.

Het oorspronkelijke padenstelsel met twee hoofdpaden op verschillende niveaus en voorzien van halfverharding, is weer duidelijk zichtbaar. De paden voeren langs afwisselende beplantingen, grote en kleine ruimtes met openheid of beslotenheid, variaties in licht en donker. Het bomenbestand werd strategisch gedund, de heesters vernieuwd. Daaronder ook boerenjasmijn, die als vanouds bedwelmend geurt op warme zomerdagen. Een verdiept liggende rotspartij is als karakteristiek element gehandhaafd maar opnieuw beplant. Van de bijbehorende brug zijn de leuningen gereconstrueerd. Samen met de inrichting van het bastion als rust- en uitzichtplek is het één van de mooiste onderdelen van dit Springerpark. De grote bol op het bastion en de in de ruimte geplaatste speeltoestellen van roestvast staal zijn een verwijzing naar Schoonhoven als Zilverstad.

Als wandelaar ervaar je het streven naar kwaliteit, zorgvuldigheid en eenheid. Met goed structureel jaarlijks onderhoud is het park een tweede toekomst tegemoet gegaan, tot plezier van inwoners en bezoekers.

thema
tijd, de vierde
dimensie

Springerpark: het pad langs het water.

Van vestingwerk tot vernieuwd Springerpark

De stad Schoonhoven had op 24 mei 2008 een feestje te vieren. Toen werd het gerenoveerde 'Stadspark' weer open gesteld. Dit park ontstond op een eeuwenoud vestingwerk en werd in 1918 naar ontwerp van Springer als park ingericht volgens de landschapsstijl. Schoonhovenaren hechten aan hun stadspark, ook voor diverse activiteiten. Toen duidelijk werd dat aan een grondige renovatie niet te ontkomen viel, heeft de Monumentencommissie van de Nederlandse Tuinenstichting een adviserende rol gespeeld. Het Springerpark kreeg een nieuwe toekomst!

Het bastion als uitzichtpunt en ontmoetingsplek, met 'zilveren' bol en groep speeltoestellen.

Eén van de twee vernieuwde hoofdingangen.

Doorzicht via het hoofdpad langs de vroegere vestinggracht.

